

TAPOLCZAI LAPOK

Társadalmi és közgazdasági hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

A szerkesztőség:
Harang-utca 520. szám, hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők.
Kéziratok vissza nem adtnak.

Felelős szerkesztő:
SZIGETHY ÖDÖN.
Kiadó és laptulajdonos:
LÓWY B.

Előfizetési ár: Egész évre 10 K., félévre 5 K., negyedévre 2 korona 50 fillér.

Hirdetmények: Egy hasábos petsor egyszeri közlésnél 8, többszöri közlésnél 6 fillér. Apró hirdetés lappal együtt egész évre 16 korona. — Nyílt-tér: petsora 40 fillér.

Szárazság.

Sóhajtozva, komor hangulattal várjuk már hetek óta az üdítő esőt. A hosszú ideig tartó szárazság már aratás előtt is szinte megfosztott minden reményünktől. Az ég zsilipjei konyul bedugultak. Rozsda marja a föld életét, mint a magyar nevezni szokta a föld termékét, rozsda marja az emberek életét is.

Az összes vetemények összezsugorodnak, elhálnak. Mindent elpusztít, megsemmisít a nagy szárazság.

Hát sohasem lesz vége a sorscsapásoknak, mik szegény hazánkra zúdulnak?

Kétségbeesetten kérdezzük: hát csakugyan leszámoltunk volna már ez évi gazdasági eredménnyel? Csakugyan dugába dőlt volna minden reményünk, és egy hosszú évre le kell mondanunk arról, hogy a keservesen végzett földmívelő munka megteremtse gyümölcsét?

Fájdalom ezekre a kérdésekre nem igen adhatunk biztató választ.

A nagy szárazság kezdetben a gabonaféléknek ártott, majd jött a jég, amely sok helyt aszóló termést semmisítette meg, most meg a takarmányt égeti ki a hőség, melynek hiánya

máris érezhető. A kapás növények sem nyújtanak reményt.

Az ijesztő kisértet már előreveti árnyékát. Nyomában éhség, inség, drágaság az eddiginél is nagyobb.

Itt látjuk legjobban, hogy az emberi ész csak alkotni, de teremteni nem tud. Mindenünk, amink van, a természet adománya, és észbeli tehetőségünkkel csak fel- és kihasználni tudjuk azt, előállítani nem. Ha a föld sztrájkol, tehetetlenül állunk vele szemben.

Évek óta küzködünk, viaskodunk a sanyaru viszonyokkal. Kudarcot szenvednek erőltetéseink, jobb közgazdasági állapotok elérésére, pedig a termésekben nem volt hiba.

Hosszu erőlködésünk után mintha most a javulás reményének egy halvány sugara mosolygott volna reánk, de sajnos ez a sugár is szomorú képet világít meg: a természetadta kincsek szinte teljes megapadásának, a szükködés nyomorának szomorú képét.

Az aratás nem felel meg a várt eredményeknek. Gabonatermésünk a közepesen alul van.

Egy francia közmondás szerint a balszerencse maga után húzza testvérét. Nohát nálunk sem maradt el a testvér; a gabonaművek gyenge termése után a második szárazság, mely

ha szemes terményekben már nem is, de folytatja a rombolást a réten és legelőn, — mely takarmányhiányt fog maga után hozni.

Nagy mezőgazdasági eredménnyel tehát ez év egyáltalán nem kecsegtet, legfennegetőbb szükségét fog okozni a gazdaságban a takarmányhiány.

Említettük, hogy eszünkkel teremtenem tudunk, hanem igenis felhasználhatjuk arra, hogy a rendelkezésünkre álló eszközöket helyesen alkalmazva gazdálkodjunk az adományokkal. S a helyes gondolkodás megköveteli, hogy ne hagyjuk az értékes emberi munkaerőt tétlenül heverni az év egy nagy részében, hanem iparkodjunk neki működési teret szerezni.

Biztosítani kell a munkaerőt, hogy az teljesen felhasználtassék akkor is, midőn a külső munka szünetel, ez pedig a téli gazdasági, háziipari tanfolyamok rendezésével lesz elérve, a hol a szűk esztendő hiányait pótolhatja a gazda.

Még csak a szőlőtermés nyújt reményt, sajnos csak egyes vidékeken, a gazdasági élet javulására, azonban ha még hosszabb ideig tart a szárazság, itt is válság állhat be.

Foháskodjunk azért a magyarok Istenéhez, ne vonja meg tőlünk telje-

T Á R C Z A

Karcolatok.

**-tól.

A „Tapolczai Lapok“ eredeti tárcza.

Midőn Stuart Mária Franciaországból Németországba átmént, egy bizalmas emberét, Melvilt, Angliába Erzsébet királynéhoz küldte követül. A Melvil fogadtatásáról való értesítés igen érdekes, mert a nagy fejedelmőnek minden gyengéjét és féltékenységét, melylyel Mária iránt volt, élénken rajzolja.

Melvilnek Londonban tartózkodása alatt a királyné minden nap más nemzeti öltözetben jelent meg s végül megkérdezte a követet, hogy melyik illik neki legjobban. Ez azt mondá, hogy az olasz. Nem kevésbé hű lévén szép szőke hajára, egyszer nagy zavarba hozta Melvilt a kérdéssel, vajjon neki van-e szebb haja, vagy Máriaé, kié barnás volt, azt is tudni akarta, melyik nagyobb. Máriaé — válaszolá Melvil. Akkor hát igen nagy — válaszolá Erzsébet, — mert én nem vagyok se kicsiny, se nagy. Épen így tudakolá, hogy Mária játszik-e lanton és jól játszik-e. Elég jól egy királynéhoz, felelé Melvil. Ugyanazon napon, ebéd után egyik udvari hivatalnok a követet egy terembe vezette, melyben a felség fog zenélni. S csakugyan; de a királyné kis vártatra hirtelen félbeszakítá, úgy tüntetvén föl, mintha csak most vette volna észre a követet s tettetett haraggal szemrehányást tett a követnek, hogy leskelődik, mert ő mások előtt soha sem szokott játszani.

Mikor a követ küldetését befejezte s vissza akart menni, parancsot kapott, hogy még két napig várjon s miként kútint, azért, hogy a fejedelmőnt táncolni láthassa. Természetesen most is nyilatkozni kelle, hogy melyik táncol jobban, az angol, vagy skót felség. Melvil most ügyesen kitért a kérdés elől azt válaszolván, hogy Mária kecsesebben, Erzsébet méltóságosabban.

Az 1861. augusztus 24-én meghalt Milde gyáros, porosz kereskedelmi miniszternek igen finom vékony hangja volt s habár elég erős, de nagyon lányos vagy gyermekies hangja. Ezt pedig így kapta: 1823-ban Runge vegyész-szel mint 18 éves ifju nyugat- és észak Európában tanulmányutat tett. Egy este egy londoni társaságból nagyon hevűlten ment haza. A Themse partján menve, egy csoporttal találkozott, mely a folyóban a hullámokkal küzködő embert bámult s angol szokás szerint segély helyett fogadtak, vajjon bele full-e, vagy sem. Milde e szivtelenségen megboszkodva, csónakba akart szállni, hogy segélyére legyen, azonban nem engedték, mondván, hogy nincs joga a fogadásba beavatkozni. S mikor kijelentette, hogy mindent meg fog tenni, hogy segíthessen, a fogadók egyike boxolni kezdte őt, úgy, hogy a vízbe esett. Hangos nevetésre fakadtak az angolok, ő pedig mint jó uszó, mivel már a vízben volt, a fuladozó után uszott és még élve partra vitte. A nagy meghűlés azonban súlyos betegséget hozott reá, melyből kigyógyult ugyan, de fistula hangja maradt örök emlékeül nemes tettének.

Mazarini miniszter, ki XIV. Lajos ifju korában Franciaország sorsát vezette, rendkívül kapzsi volt s nem vetett meg semmi eszközt, hogy meggazdagodjék. Egyszer tudomására hozták, hogy gunyirat jelent meg ellene. Azonnal lefoglalta, de nem azért, hogy megsemmisítse, hanem mivel tudta, hogy az elnyomás miatt az egész világ az után sóvárog, titokban magas áron eladatta. Ezen fogás, miként nevetve mondá el, több mint ezer pistolt jövedelmezett neki.

Manfeld Ernő, a harminc éves háboru egyik legvitézebb tábornoka, rájött arra, hogy egyik tisztje, kiből legjobban bizott, az ellenfél tábornokával összeköttetésben van és terveit elárulja. Jóllehet az áruló a hadijog szerint halált érdemelt, Mansfeld egyéb szolgálataira való tekintetből a hűtlen tiszt iránt oly kegyes volt, hogy tetette, mintha hűtlenségéről mit sem tudott volna. Sőt 300 birodalmi tallért fizetett ki neki, s egy sajátkezűleg irt levelet adott neki, melyben így ír: „Mivel e levél átadója önnek hűséges szolgája, s nem az enyém, azért kötelességemnek tartom őt kizárólag az ön rendelkezésére bocsátani.“

Marlborough herceg, ki oly sok véres csatában győzött, felesége papucskormányára alatt állott. A hercegné, egy rendkívül becsvágyó asszony, Anna angol királynéra valódi zsarnoki nyomást gyakorolt. Hatalmát vagyónak végtelen gyarapítására fordítá és ebben semmi eszközt meg nem vetett. Egykor Marlboroughhoz egy ifjúkori barátja jött, elbeszélte szorult helyzetét s kérte, hogy valami tiszt állásra segítse. Marlborough szívesen fogadta őt s megígérte, hogy amit lehet, meg tesz

sen áldását és könyörüljön meg rajtunk tartós, országos esővel.

Építkezésünk.

Ha végig tekintetünk a vidéki kisebb városaink építkezésének előrehaladásán, örömmel tapasztaljuk, hogy a hasonló számú lakossággal bíró községek között első helyet foglaljuk el.

Az utóbbi tíz év építkezési tesznek erről tanuságot. Nem kevesebb, mint 90-100 részben új telken, részben a régi telek helyén emelt épületek között nem egy van modern stílusban az esztetikai és egészségi szempontok figyelembe vétele mellett készült részben köz-, legtöbb magánház.

Dacára a vidékünk gazdasági ágát ért súlyos csapásnak, az építkezések a szőlő ujjaalakításával kezdődtek meg, mit annak ismételt felvirágzásának tulajdoníthatunk.

Ezzel egyidőben történt a község utcáinak csatornázása, járdakészítése és fásítása is.

Az építkezéseknél azonban azt tapasztaljuk, hogy az leginkább a község belterületén történt. A terjeszkedés csupán a halápi, sümegi, és gyulakeszi-utak mentére terjedt.

Nézzük csak ezeket utcánkat.

A régi u. n. magazini épületet átvette az állam a vincellériskola részére, emeletre építette, udvara nagyobbitatott s ma diszes parkban áll a nevezett iskola.

A Halápi ut végén öt kisebb gazdaház és egy nagyobb, diszes épület, a Redl-féle ház épült. A régi Posta-utcában a Gámpert-féle ház helyén a rabbi lak és Hochstädter ház emelkedik. A Györi-utcában az utóbbi négy év alatt öt csinos ház épült. A Viola- és Kossuth Lajos-utcában 12, köztük az állami poigári fiúiskola,

Kardos és a jelenleg épülő Harangozó-féle házak modern emeletes épületek, ezekhez csatlakoznak a Deák Ferencz utcában mint szintén emeletes házak, a Lustig, Berger, Leszner, Lenkei, Speer, a Torony-utcában pedig a Weiler-féle házak. A Nemes és Torony-utcában 15 modern földszinti ház emelkedett köztük a Balatonmelleki Takarékpénztár diszes épülete.

Az Erzsébet-tér rendezve lett, itt épült a róm. kath. kisdudóvá a gyermekek bekerített játszóterével.

Nagyobb mérvű építkezés még a Bacsányi János utcában történt 7 részben teljesen új, részben átalakítással készült épület. A keszthelyi és sümegi utak mentén 5, az Árpád-, Szent-László-, Fazekas-, Uj-, Szombathelyi-Tigris, Sz.-György, Plebánia, Krumpli és a többi mellékutcákban 40-50 kisebb nagyobb ház.

Ugyancsak az utóbbi tíz év keretébe esik az Erzsébet-liget létesítése, amely most már lombos szép fáival kellemes árnyékos sétahelyet nyújt. A róm. kath. temető kápolnája és bekerítése szintén az utóbbi időben készült.

Eltekintve a szépítő bizottság itt-ott elkövetett hibáitól, miket az építkezési engedélyek adása alkalmával figyelmen kívül hagyott, általában elmondhatjuk, hogy újabb építkezésünk úgy esztetikai, mint egészségi szempontból modern épületek.

Azonban nem hagyhatjuk figyelmen kívül, mit az új építkezési szabályrendelet is felölel, az épületek engedélyezésénél figyelmen kívül hagyták azoknak tűzrendészeti tekintetben megfelelő voltukat, pedig ez összeépített községünkben nagyon is eminens szempont. Az új szabályrendelet ennek fölülvizsgálatát is kötelezővé teszi.

Eddigi építkezésünknek a koronája a jelenleg készülő modern stílusú

Harangozó féle ház leendő, mely úgy fekvésénél, mint nagy arányánál és stíluszerűségénél fogva, uralni fogja a község főutcáját.

Vannak azonban úgy az utcák rendezésénél, mint azok csatornázásánál egyes kivánni valók. Így semmiféle vízlevezető árok vagy csatorna nincs a Harang- és Szombathelyi-utcákban.

A fásítást ki kellene terjeszteni a szélesebb mellékutcákra is.

Hisszük azonban, hogy a megindult haladásban ezen mulasztások is potolva lesznek.

H I R E K.

A Balaton-Szentgyörgy—Keszthelyi h. é. vasut engedélyezéséről, illetőleg meghosszabbításáról szóló törvényjavaslatot a király szentesítette.

Alkohol az iskolában. A tanítók részére Budapesten rendezett szünidei tanfolyamokon előadott tárgyak között nem csekély jelentőséggel bír az, hogy az alkohol káros hatásáról is tartanak előadásokat, hogy a tanítók-nak otthonukban alkalmuk legyen az ellen, a kellő érveléssel harcolni.

Anna bál Balatonfüreden. Zalavármegye, valamint a fürdőn tartózkodó fiatalság által Balatonfüred fürdő gyógytermében 1904. évi július hó 30-án Hertelendi és Vindornyalaki Hertelendy Ferencz, Zalavármegye főispánja védnöksége alatt Anna bált rendez. Kezdeté este fél 10 órakor. Jegyek válthatók az igazgatósági irodában és este a pénztárnál. Belépő-díj: személy-jegy 4 korona, páholy-jegy 20 korona. A mulatság igen látogatottnak ígérkezik.

Védekezés a takarmányhiány ellen. Az idei nagy szárazság a takarmánynövényekre olyan káros hatással volt, hogy vidékenként nagy takarmányhiány következik be, ha ez ellen a lehetőség szerint nem védekezünk. A takarmányhiányon a legtöbb gazda úgy vél segíteni, hogy csökkenti állatainak számát. Ezzel azonban magának okoz kárt, mert az éveken át felszaporított állomány csökkentésével kevesedik a trágyamennyiség és így talajának termő ereje; a takarmányhiány következtében pedig oly sok állat kerül a piacra, hogy az eladó állatokat olcsó áron kell elveszteni. Ezért nem az állatok számának csökkentésével kell a takarmányhiányon segíteni, hanem minden eszközt fel kell használni arra, hogy amennyire még a tél beálltaig lehetséges, biztosítsuk az állataink kitéelésére szükséges téli takarmányt. Hogy ezt teheszük, arra kell törekednünk, hogy: 1. a zöld takarmányozás idejét ősszel minél hosszabb ideig kinyújtsuk és a téli takarmánykészletet növeljük; 2. olyan növényeket termeljünk, melyekkel lehetséges a jövő év tavaszán a zöld takarmányozást minél korábban megkezdeni és 3. a téli takarmányozás céljaira minden olyan anyagot, melynek takarmányértéke van, felhasználjunk. Feltéve tehát, hogy a nvr folyamán elegendő csapadék lesz, a zöldtakarmányozás ősszel kinyújtható, illetve a téli takarmánykészlet növelhető tarlónövények termesztésével, minő a csalamádé, mohar, köles, pohánka, mustár, csibehur, tavaszi borsó és az őszi árpával. Az ezek termesztésére vonatkozó utasítást szívesen megküldi a földmívelési mfiszter, ha levelezőlapon kéri.

Adomány. Báró Hornig Károly v. b. t. t. megyés püspökünk a Tapolczán épülő kath. legényegylet részére 8000 darab faltéglát és 6000 darab fedő cserépet ajándékozott, melyért a nyilvánosság előtt is köszönetet mond az egyesület elnöksége. A szép adomány magában hordja dicséretét.

Elmaradt az öntözés. A múlt héten csütörtökön sűrű porfelhő borította az egész főutacát, mert elmaradt az átcák öntözése Nem tudjuk mi volt az oka, de alkalmunk volt

érte. Szép reményekkel távozott el, de mikor hosszabb várakozás után sem neveztetett ki, s ügye feledésbe menni látszott, ismét felkereste a herceget. Ez azonban mondá: „Sajnálom, de a kinevezetésnek nagy akadályai voltak. Azonban ime adok háromszáz fontot, küldje el azt a hercegnőnek, az én feleségemnek; mihelyt a pénzt megkapja, a nehézségek is eltűnnek.“ Rövid idő alatt csakugyan tiszt lett.

Milton költőtől egykor azt kérdezték, hogy miért nyilvánították némely országban a fejedelm kormányképesnek 14 éves korában, holott pedig 18 éves koráig nőszülnie nem szabad. Milton felelé: „Azért, mert nehezebb egy nőt, mint egy népet kormányozni.“ Ugyancsak őt kérdőre vonta egy barátja, hogy miért nem taníttatja leányait idegen nyelvekre, holott ő majdnem minden élő nyelvet beszél. „Oh te balga! — válaszolá Milton — még nem próbáltad, hogy a nőnek egy nyelv is több mint elég?“

Hogy a magentai herceg egykor a francia hadsereg legünnepeltebb katonája volt, eléggé ismeretes; de kevesen tudják, miként szerette meg a hős tábornok első kitérését. Mac-Mahon az afrikai háborúban Achard tábornok adjutánsa volt s mivel mint merész és ügyes lovas volt ismeretes, Achard megbizta őt egy heves ütközet után, hogy az arab csapatok által elszakított egyik osztály főnökének gyorsan parancsot kézbesítsen. „Vigyen magával egy svadron lovas vadászt“, mondá a tábornok. „Az vagy sok, vagy kevés, tábornok ur, — viszonzá Mac-Mahon, sok ahhoz, hogy észrevétlenül átmehessek,

kevés, hogy az ellenséget visszaverjem; majd csak magam megyek.“ Erre lóra pattant és elnyargalt. Mihelyt az arabok észrevették, azonnal üldözőbe vették. Váratlanul egy vadul rohanó meredek partu folyó állta útját; de Mac-Mahon egy merész ugratással túltette magát rajta. Lová természetesen lábát törte. Az arabok nem mertek utána ugratni, hanem csak néhány golyót küldöttek utána. Mac-Mahon átadta — gyalog menvén — a parancsot. Visszatértekor a merész lovaglásért a becsületrend keresztjét kapta.

Az orosz cár alattvalóinak lelki feje is, ezek nála gyónhatnak s föloldozást kaphatnak; mi természetesen csak igen kivételes esetben történhetik. Egyszer egy lengyel katonára kihallgatást kért I. Miklós cártól s a gyónási titok föltétele mellett megvallotta, hogy szándéka őt megölni. Okául lángoló lángoló hazaszeretetét, s elhamvasztott szülői háza miatti bánatát és testvéreinek Szibériába való száműzetését adta, oly megragadóan beszélve, hogy a cár meghatva nemcsak abszolutiót adott, hanem jelentékeny összeget utalványozott neki s testvéreinek is kegyelmet ígért. Nemsokára egy másik lengyel gyónt a cárnál és ime ez is Miklós cárt szándékozott megölni. Erre a cár figyelmes lett. Csakhamar keresztül látott a szítán. „Jól van — az abszolutiót meg fogod kapni, de előbb egy kis penitenciát kell végezned.“

— Mit atyuskám?
— Azonnal a rendőrniszterhez mégyesz, s hiven elmondod előtte az egész dolgot. A lengyel mélyen meghajtá magát, de a helyett, hogy a rendőrhivatalba ment volna, gyorsan eltűnt Pétervárról.

tapasztalni, hogy mily szükséges az öntözés, mert a por sűrű füstként nehezedett az utcákat. Kérjük az illetékes hatóság figyelmét, hogy többször elő ne forduljon.

A soproni kiállítás előkészületei közelednek befejezésükhöz. A kiállításon való részvételre 400-nál több iparos és gyáros jelentkezett. Ugy a jelentkezők nagy számából, valamint a kiállításra kerülő tárgyak minőségéből arra lehet következtetni, hogy a soproni kiállítás sok tekintetben felül fogja múlni az utolsó években rendezett vidéki kiállításokat. A kiállítás területén, a remek szépségű Erzsébet-kertben szorgos munka folyik. A nagy iparcarnok már készen áll a napokban már hozzáfognak a többi pavillon felállításához is. A fáradhatlan végrehajtó bizottság e mellett mindent elkövet, hogy a kiállítást látogató közönség igényeit minden tekintetben kielégítse, hogy derék iparosaink produktumainak szemlélésén kívül a teljes kényelmet, szórakozást is megjelje. A megnyitástól már csak rövid idő választja el.

Mint jeleztük, ez fényes ünnepek keretében fog lefolyni. Jelen lesz akkor a kereskedelemügyi miniszter képviseletében Serényi gróf államtitkár, továbbá az országos iparegyesület vezetői, a szomszédos vármegyék főispánjai és egyéb notabilitásai. Hieronymi kereskedelmi miniszter megígérte, hogy a kiállítás tartama alatt szintén elfjön Sopronba. De igen kívánatos, hogy a közönség is az ország minden részéből seregesen látogassa a kiállítást, hogy így rójja le elismerését azon derék vállalkozással szemben, a melynek célja bemutatni a világnak azt, hogy a magyar ipar büszkén tart számot az elismerésre, arra, hogy az idegen konkurrenciá mellett a leghatározottabban támogatassék.

Halalozás Nagy részvét mellett temették el Nagykanizsán f. hó 19-én d. u. Harkányi Ede kereskedelmi tanácsost. A gyászház udvarán dr. Schönwald Károly tapolczai főrabbi megható remek beszédben emlékezett meg a boldogult hervadhatatlan érdemeiről. Alig maradt szem könny nélkül a szivhez szóló gyászbeszéd hatása alatt, melyet a sok százra menő résztvevő a legtávolabb álló helyekről is igen tisztán hallhatott. A megboldogult koporsóját számtalan koszoru borította és a város színe-javá megjelent a temetésen.

Háztulajdonosok figyelmébe ajánljuk a megyei tűzrendészeti szabályrendelet értelmében, hogy az előirt tűzoltási szereket (szikracsapó pemét, tűzkapocs létra és 100 liter víz) állandóan készenlétben tartsa, hogy veszély esetén a tűz minél hamarabb eloltatható legyen, mert azokat a háztulajdonosokat, kiknél a megejtendő vizsgálat alkalmával a tűzoltási szereket készenlétben nincsenek, feljeleníti és szigorúan lesznek büntetve. De a háztulajdonosok érdeke ezt ugyanis megkivánja, mert sokszor kéznél levő egy kanna víz elejét veheti a keletkező vész tova terjedésének. Időszerű az éber figyelem különösen most, a nagy szárazságban, mert a tűz ilyenkor hihetetlen gyorsan terjed.

A révfülöpi fürdő és partszépítő egyesület saját alapja javára 1904. évi augusztus hó 4-én díjazással egybekötött verseny gömblovészettel ezt követőleg a „Balaton Gyöngye” szállodában zártkörű táncestélyt rendez.

A kurjogatókra és csirozókra felhívjuk a főszoigabíró ur figyelmét. Vasárnaponként összeáll 4-5 híres legény, kik a második sorozás alkalmával beváltak és az őszig itthon dévajkodnak s csapnak nappal, sőt éjjel olyan ordítást az utcákon végig, hogy a barmok bömbölése kismiska hozzájuk képest. A lapunkban többször említett hazard csirzó csoport pedig csak tovább folytatja épületes viselkedését közmegebotránkoztatására a járókelőknek. A csendőrség segedelmét kell igénybe venni, mert a községi rendőrség mit sem tesz. Preventív intézkedésekkel kell az állapotokat is megszüntetni, melynek vége rendszeren harcias vérontásban szokott befejeződni.

Nagy a hőség. Még meg se érkezett a kánikula, máris oly tropikus hőség uralkodik,

mintha Afrika közepében élnénk. A mult héten háromszor borult el az égbolt, reményt nyújtva az éltet adó várva-várt esőre. Azonban reményünkben csalatkoztunk, mert a terhes felhők szétszoltak és az izzó nap tovább küldte reánk égető sugarait. Ha néhány napig még így tart, a tavaszi vetésültetés semmit sem hoz. Sulyos csapás ez az országra. A rossz gabonatermés után nincs kilátás burgonya és kukoricatermésre sem, hacsak rövid idő alatt nem kapunk esőt; mert a növényzet levelei eltikkadva, ellankadva zsugorodnak össze és fonnyadt leveleik az áldó, üdítő esőért esneknek. Eső, eső, ezért foháskodik mindenki a magasba.

Hangverseny. A helybeli zenekar Horváth József vezetésével, ma vasárnap Berta Gyula vendéglőjének kerthelyiségében, táncsal egybekötött zártkörű hangversenyt rendez. Belpéti díj: személyjegy 60 fillér, családjegy 1 korona. Kezdeté délután 5 órakor. Ismerve Horváthnak kitünő tehetségét, a hangverseny iránt nagy az érdeklődés, de meg is érdemi a pártolást.

Balatonfüreden a legutóbbi hivatalos kimutatás szerint 3717 vendég fordult meg.

Halalozás. Eibeschtz Manó kővágóörsi nagyvendéglős folyó hó 18-án délután elhunyt. A megboldogult földi maradványait szerdán helyezték örök nyugalomra.

Szabad a dohányelárusítás a vendéglőkben és kávéházakban. A Magyar Vendéglősök Országos Szövetségének tavalyi közgyűlése elhatározta, hogy a dohánykülönlegességek eladási engedélyének vidéki szállodák, vendéglők és kávéházak részére való kieszakozása iránt kérvényt intéz a pénzügyminiszterhez, melyre most a miniszter megadta az engedélyt.

Tűz. Folyó hó 18-án délelőtt 9 órakor Szigliget községben ismeretlen okból Weisz József kereskedő háza kigyulladt. A tűz a házat, melléképületeket és takarmányt hamvasztotta el, mintegy 8000 korona értékben. Ismerjük Szigliget építkezését és a víz távolságát a községtől, mely körülmények nagyon megnehezítették az oltás nehéz munkáját, melyben Tördeimczról Csillag Ernő vezetése mellett a lakosság nagy része jelent meg és emberfeletti erővel segítettek a vész tova terjedését megakadályozni, ami sikerült is. A vízhozadás és mentésben versenyezve működtek és segítettek báró Puteány Vilma urnó Óméltósága, Dorner Vilmos Sipőcs Pál és Gusztáv és Kramf János, kiknek az önfeláldozó munkáért adjon jutalmat ama tudat, hogy nemes felebaráti kötelességet teljesítettek. Mint halljuk, a mentés nehéz munkájában a szomszéd Hegymagas község nem vett részt, pedig hát ez minden tekintetben kötelessége lett volna.

A tejszövetkezetek eredménye. Megyénkben rövid idő alatt igen fényes eredményeket értünk el a tejszövetkezetekkel. A tejszövetkezetek száma megyénkben 25, melynek 1341 tagja van 3802 tehénnel. Az évi termék 1903. évben 1,873.714 liter tej, 68 ezerháromszázhat kilogramm vaj, 190,905 korona értékben. Legfényesebb eredményt Túrjén értek el, 8 hónap alatt 35.133 kor. bevétele volt. Szövetkezete a legnagyobb, mert 472 tehénnel rendelkezett.

Beszámoló. Folyó hó 17-én tartotta Eitner Zsigmond országgyűlési képviselő Zalaszentgróton és Sümegen nagy számban összegyűlt választói előtt beszámoló beszédét. Társaságában voltak még dr. Lengyel Zoltán és dr. Ráth Endre országgyűlési képviselők, a kik szintén hazafias szónoklatokat tartottak. Mindhárom szónokot lelkesen megélejezték.

Tengerészcadétek fölvétele. A tengerészeti akadémia pályázatot hirdetett növendékek fölvételére. Pályázhat minden 4 gimnáziumot vagy reált végzett diák, ha testileg katonai szolgálatra alkalmas. A pályázati feltételekről bővebb felvilágosítást a szombathelyi kir. katolikus főgimnázium igazgatósága ad.

Ellenszegülő csavargó. Az utóbbi időben nagyon sok csavargó háborgatja a polgárok békéjét, melynek megakadályozása céljából a déli órákban csendőri őrző járja be köz-

ségünket. E közben fogták el a mult héten Magyar István csendőr és Kovács György községi rendőr Pinzerics Péter sopronmegyei illetőségű péksegédet is, kit előállítás és igazolásra beakartak kísérni. Pinzerics azonban ellenszegült, sőt kétszer meg is támadta a csendőrt, ki figyelmeztette őt, hogy ha még egyszer megtámadja kénytelen fegyverét használni. A figyelmeztetés dacára Pinzerics harmadszor ragadta mellén Magyar, aki így önvédelemlől kénytelen volt oldalfegyverét használni és úgy sujtotta föbe támadóját, hogy az rögtön összeesett. A sebesültet be szállították a községi börtönbe, a hol orvosi kezelés alá vették. A vizsgálatra megjelent a kerületi csendőrparancsnok és a beteget és csendőrt kihallgatta. A kötelességet teljesítő csendőrnek, ki önvédelemlől használta fegyverét, az ily makacs ellenszegülővel szemben, mi bántódása sem lehet. A sebesültet a sümegi kórházba szállították. Nagyon helyeseljük a csavargók ilyenmü ellenőrzését, de a nálunk gyakori bicskázásokat, kurjongatásokat is hasonló preventív intézkedésekkel kellene megakadályozni.

Magyar gyümölcs a külföldön. Tallián földmívelésügyi miniszter körrendeletet intézett az összes gazdasági, kertészeti és gyümölcsészeti egyesülethez, amelyben figyelmeket felhívja azokra az intézkedésekre, a melyeket a gyümölcsértékesítés ügyében tett csidermalmok és aszalók engedélyezése iránt, aztán tudtul adja, hogy a konzulátusok útján a legelterjedtebb külföldi lapokban figyelmeztette a gyümölcskereskedőket a magyarországi nagy gyümölcstermésre. Megbizta Molnár Istvánt, az országos gyümölcsészeti miniszteri biztost, hogy nyilvántartást vezessen úgy az ország egyes vidékein található nagyobb gyümölcskészletek és azok eladóirol, valamint a magyar gyümölcskészletek és azok eladásáról, valamint a magyar gyümölcsöt kereső külföldi vevőkről is. Ugyanezen munkálatokban segítségül hívja a miniszter a gazdasági és egyéb szakegyesületeket. A miniszter még azt kéri, hogy a gyümölcsosztályozás és csomagolás szabatos végzése dolgában tanítsák ki a termelőket, mert a külföldön való terfoglalásunk leginkább ettől függ. Figyelmezteti a miniszter a termelőket, hogy a téli fajtákat ne adják el őszszel, de igyekezzenek megfelelő helyen kiteleltetni és tavasszal áuba bocsátani. Mivel pedig ilyen alkalmas gyümölcstartó helyiségekkel a legtöbb gazda nem rendelkezik, továbbá ilyenek építésére a kellő szakismeretekkel csak igen kevesen bírnak, a különböző telepviszonyokra alkalmazható és olcsón előállítható gyümölcskamarákról terveket dolgoztatott ki a miniszter, amelyek a gyümölcs leszedésére és el-tartására vonatkozó részletes szakszerű utmutatással ellátva az országos gyümölcsészeti miniszteri biztostól levélben tett megkeresésre ingyen fognak az érdekelteknak megküldetni. A miniszter azzal végzi körrendeletét, hogy elvárja, miszerint a hatáskörében tervezett intézkedéseket az egyesület minél hathatósabban fogja támogatni.

A utlevéltörvény életbeléptetése. A hivatalos lap közli az utlevéltörvényről szóló 1903. évi VI. törvénycíkket életbeléptető kormányrendeletet. A törvény augusztus hó első napján lép életbe. Ugyancsak a hivatalos lap közli a kormányzat az a rendeletét, mely a Romániával és Szerbiával szemben eddig fennállott utlevélkötelezettséget továbbra is fentartja. Tudvalevőleg úgy Románia, mint Szerbia megszüntette az utlevélkényszert a magyar határon. A magyar kormány azonban, különösen a leánykereskedés ellenőrzésére való tekintettel, az utlevélkényszer fentartását határozta el.

A bor keserősége. A bor tökéletes és gyors kierjesztése csakis fűthető és szellőztethető helyiségben 15-20° C. állandó hőmérséklet mellett eszközölhető. A megkeseredést parányi élősködő gombafaj okozza, mely erős nagyítás mellett elágazó girbe-görbe és csomós, illetve bütykös fonalakból állónak látszik. Ezek behatására állítólag a rendes erjesztő gombák teste felbomlik és ennek következtében valami keserű anyag kerül a borba, melyet mindeddig nem sikerült külön választani, s így ma még teljesen ismeretlen anyagnak wondható.

Drágul a cipő. A bécsi cipőgyárosok nemrég tartott gyűlésükön elhatározták, hogy a nyersbőr aránytalan drágulása következtében s különösen a talpbőr árának emelkedése miatt cipőgyártmányaik árát legalább tíz százalékkal felemelik, mert a gyárosok nem képesek a cipőt az eddigi áron előállítani. A nyersbőr drágulását különösen az okozza, hogy úgy Ausztriában, mint Magyarországon csökkent a vágások száma. Tehát az utóbbi időben kevesebb húst fogyaszt az ország népe, mint még csak röviddel ezelőtt is. Ime a „dráguló hus” fenyegető réme az ő többé nem lokális, hanem az országra, sőt az egész monarchiára kiterjedő nagyságában. S mit jelent a dráguló hus? Rosszabb élelmiszert. Annyi bizonyos, hogy a marhaárak rég nem voltak ily magasak, mint most. Ha tehát kevesebb hus fogy a drága árak miatt, bizony nincs mit csodálkozni rajta.

A női fűző és a Röntgen-sugarak. Az orvosok még mindig nem akarnak lemondani arról a reményről, hogy valami uton-módon mégis csak sikerülni fog a tudomány érveivel megadni a halálos döfést a női test életlenítőjének, a fűzőnek, amelyet a divat, a modern asszony önsanyargató eszközéül rendelt. Eddig nem sok sikerrel járt az orvosok irtó háboruja, küzdelmük azonban az eredménytelenség dacára is serényen folyik tovább a fűző ellen. Így a napokban is egy bécsi orvosi egyesületben egész csomó olyan főlvételt mutattak be, amelyeket Röntgen-sugarakkal készítették annak illusztrálására, hogy milyen rettenetes elnyomításokat okoz a fűzőviselés a női test belső szervezetében. Az őszinte Röntgen-sugarak hiven mutatják a tüdő szűkülését, a szívnek fölfelé, a gyomornak és beleknek lefelé való tolatását, melyeket mind az átkozott fűző okoz. A mellkas kisebbé válik, a hasüreg megnövekszik. Szenved a lélegzés, a tüdők és a bőr vérkeringése. Bizonyos makacs gyomorkatarrusokat és a nők ugynevezett ideges szívbajait gyakran kizárólag a fűző idézi elő.

CSARNOK.

Bucsuztatása

az almádi „Kneip”-asztal egy tavozó tagjának.

Felkent szolgálja az Urnak!
Részese jó s balsorsunknak,
Ki megosztád szived, eszed,
Isten áldjon, Isten veled!

Fűszere a Kneip-asztalnak!
Kutforrása a humornak,
Kitől oly sok eszrie eredt,
Isten áldjon, Isten veled!

Hangulatunk ebresztője!
Fürednek koszorus költője,
Ki szeretetünk elviszed,
Isten áldjon, Isten veled!

Kinek köztünk nem lesz mása,
Kísérjen az Ég áldása,
Mi megőrizzük a neved,
Isten áldjon, Isten veled!

Almádi, 1904. július 13.

Domahidy Sándor.

Bucusu,

az almádi „Kneip”-asztaltársaságtól

Elhagyom ez asztalt, a hol a szeretet,
Családi szentélylyé avatta e helyet,
Ahol a fájdalmat, szenvedést neveltük,
A nemes lemondás erényét követtük.

Elhagyom ez asztalt, bár a válás nehéz,
Az „Istenhozzám” majdnem könyekbe vész,
A lefolyt napoknak kedves, szép emléke,
Örökké megmarad szívembe bevésve.

Elhagyom ez asztalt, de gondolok rátok,
Kivánom, hogy ha majd ti is elhagyjátok,
Csendes otthontokba erő, kedv kísérjen,
Mindnyájunk Istene áldjon, óvjon, védjen!

Almádi, 1904. július 13.

Nagy Lajos,
szentantalfai ev. lelkész.

Szerkesztői üzenet.

Sigma: Hogy megelőzzük Borszem Jan-kót, csodabogárnak ide iktatjuk versének néhány sorát:

Forró fohászt 'mint küldtem a magasba:

„Hatalmas Isten! mindenknek atyja!
Oh szánakozz! tedd boldoggá szerelmem!
Kezed, amely az áldást osztogatja,
Ne szálljon egyre nyomtalan felettem!

... Hiu remény vol, — mert hisz a teremtő,
Ki ismeri a multat és jelent,
Ki tudja már, milyen lesz a jövődő,
Nem sejtji, hogy szeretni mit jelent:

A Balatontavi Gőzhajózási Részvény-Társaság menetrendje.

Ervényes 1904. évi július hó 1-től 1904. évi augusztus hó 31-ig.

Révfülöpről indul d. e. 6 ó. 10 ó. 40 p. és d. u. 5 ó. 20 p.
Boglárra érkezik d. e. 6 ó. 30 p., 11 ó. 10 p. és d. u. 5 ó. 50 p.
Boglárról Badacsonyba érkezik d. e. 8 ó. 45 p. és d. u. 2 ó.
Badacsonyból Boglára indul d. e. 9 ó. 40 p. és d. u. 4 ó. 20 p.
Boglárról indul d. e. 7 ó. 20 p., 12 ó. 15 p. és d. u. 7 ó. 15 p.
Révfülöpre érkezik d. e. 7 ó. 45 p., 12 ó. 45 p. és d. u. 7 ó. 45 p.

Révfülöpről Keszthely felé Badacsony, Fonyód, Balatonyörök érintésével minden szerdán esütörtökön és pénteken d. e. 9 ó. 40 p. 10 ó. 45 p. és d. u. 7 ó. 40 p. Révfülöpről Boglár, Balatonföldvár, Balatonfüred, Siófok, Kenese felé minden szerdán, pénteken és szombaton d. e. 9. ó. és d. u. 6. ó. 20 p.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Keller Pál és neje Királykut- és Szent-György-utca sarkán levő házu-
kat szabadkezből eladják. Bővebbet a tulajdonosoknál.

Egy butorozott utcai szoba augusz-
tó 1-től kiadó NEMETHY utmesternel.

Egy 3 vagy 4 szobás utcai lakás
a szükséges mellékkeliséggel együtt
október 16 ától kiadó. Bővebbet
Bogdán Lajos
ácsmester.

FOGAK és teljes fogsorok

rágásra alkalmasak a gyökér eltávolítása nélkül is, továbbá eltörött és nem jól illő fogsorok javítását 2 óra alatt mérsékelt árak és részletfizetésre is elvállalja.

Brattan József, fogműves
Tapolcza, főutca volt Hoffmann-féle házban.

Eladó.

Elköltözés miatt Raposka—Szent-György-hegy legszebb helyén fekvő tehermentes és 10 évig adómentes 2500 □-öli ojtványnyal betelepített termő szőlő eladó. Bővebbet

Kovács Gyula Tapolcza.

A Rieger János-féle házban — temp-
lom mellett egy két szobás lakást
azonnal bérbeadó.

Horváth Jenő.

A Deák Ferencz-utcában utcára
néző két ablakkal egy butorozott szoba
azonnak kiadó. Hol? Megmondja a
kiadóhivatal.

Szőlőbirtokosok figyelmébe

ajánlom állandóan nagy választékú
raktáramat, mindenféle, a szőlőkeze-
léshez szükséges gépekből u. m.
permetezők, szénkénegezők, porozók,
epkefogó lámpák — továbbá a leg-
nagyobb választék szőlőprésekben,
azonkívül állandó raktárt tartok min-
dennemü gazdasági gépekből.

Pauk Vilmos

vaskereskedése, TAPOLCZA.

HIRDETÉSEK.

A „kávé király”-hoz

Aki nagyon jó zamatu és illatu kávét ked-
vel, az csakis „KIRÁLY-KÁVÉT” vegyen,
mely a legkiválóbb fajok vegyítéséből áll s
egy még eddig nem létezett módszer szerint
van pörköelve. Hosszas kísérletezés után si-
került ezt elérnünk s így minden kávéismerő
ki egyszer megízleli, más kávét nem fog
használni.

Ismeretes, hogy a kávé a legérzékenyebb
czikk, melyből a finom zamatu s illat azonnal
elillan, valamint minden íz s szagot fel-
vesz, miért is ezen kiváló kávét lemezdob-
zokba csomagoljuk s szállítjuk bármely pos-
taállomásra bérmentve, utánvétellel a követ-
kező árban:

1 kilogrammos doboz 4 korona 80 fillér.
2 „ „ „ 9 „ „ „
4 „ „ „ 14 „ „ 20 „ „

Ezen különleges pörkölt kávé kivül ajánl-
juk a következő nyers fajokat szinte bér-
mentve, utánvétellel bármely postaállomásra,
1 postacsomag 5 kilogr. legfinomabb. COBA kor. 13.50
1 „ „ 5 „ „ CEYLON „ 12.-
1 „ „ 5 „ „ JAMAICA „ 11.20

Biró és Társa

A „kávé királyhoz”. Budapest VII. ker. Teréz-kört 2/b.

A „kávé király”-hoz.

Ne vegyen

Gimbalmot vagy Harmoniumot,
mig
Reményi Mihály

mű-hangszerész

legújabb képes árjegyzékét
át nem olvasta, mely ingyen
és bérmentve küldetik.

Budapestről

Király-utca, 44/I sz.

A címre ügyeljünk!
Kerékpár **alkatrészeket**
 30%-al olcsóbban lehet nálunk beszerezni mint bárhol
Kerékpárokat a világ legelső gyáraiból gyári áron alul havi 10-12 koronás részletfizetésre.
Varrógépek bel- és külföldi elsőrendű gyárakból havi 6-8 koronás részletfizetésre.
 Tossék árjegyzéket kérni.
 Ügyönkök magas jutalék mellett felvételnek.
MIKLÓS és TÁRSA
 varrógép kerékpár és alkatrész nagykereskedők
 BUDAPEST, VII., József-körút. 59. sz.

Bécsi tisztító-telepek

Bécs, II 6. — Távbeszélő szám 19294.

Kaisermühlendam 89 91.

I. OSZTÁLY.

Vegyí tisztító-intézet férfi- női- és gyermek-ruhák részére.

II OSZTÁLY.

Festőműhely ruhák részére (széjjelfejtve vagy szétfejtelten).

III. OSZTÁLY.

Tisztító intézet szőnyegek, butor és szobadisztimények részére.

IV. OSZTÁLY.

Gőzmosó.

V. OSZTÁLY.

Fehérnemű tisztító intézet.

VI. OSZTÁLY.

Függöny,- csipke-mosó- és festőmű hely.

VII. OSZTÁLY.

Csinozó és fénytelenítő intézet.

VIII. OSZTÁLY.

Bőrtisztító- és festőműhely, keztük, bálcipők, legfinomabb bőrárak stb. részére.

IX. OSZTÁLY.

Tisztító és festőműhely mindennemű disztollak részére.

X. OSZTÁLY.

Csinozó intézet mindennemű viz- és tűzálló szövet részére.

Kisebő javítások ingyen, nagyobbak legolcsóbb árért teljesítettek.

Megbízásokat elfogad:

KARDOS MÓR

Tapolcza.

Van szerencsém becses tudomására adni hogy **Julius hó 14 től 25-éig Sümegen a nagyvendéglőben működöm.**

Ismerve e vidéken 15 éven át kifejtett **műfogtechnikai** tevékenységemet, legyen szabad reménylenem a t. közönség pártfogását.

Mély tisztelettel

Scharpf Jenő
 fogtechnikus.

LÖWY B.

könyv- és

papirkereskedésében

AZ ÖSSZES RAKTARON LEVŐ

zene- művek

☞ FÉL ÁRON ☜

ADATNAK EL.

Csak akkor teljes a siker,
ha tetőnket

GROSSOL-LAL

mázoljuk.

A „GROSSOL“ a legjobb tetőmáz,
aki GROSSOLLal mázolja be a tetőt,
10 évig biztosította tartóság és víz-
mentesség ellen.

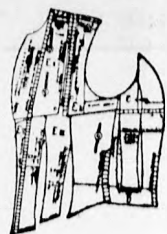
A „GROSSOL“ egyedül alkalmas
az új fedést feleslegessé tenni!

A „GROSSOL“ jósága ellenére is
olcsó.

Egyed árusító Tapolca és vidékére

POPPER GYULA

fűszer-, gyarmatár-, festék- és ásvány-
víz raktára TAPOLCZÁN.

A hölgyvilág részére!!

Minden t. hölgy saját maga, minden divat szerint,

fáradtság nélkül készítheti ruháját az

igazítható női derék-szabászati készülék

segélyével anélkül, hogy a szabászati rajzot megtanulta volna.

Eme készülék minden

testalkat részére szabályozható.

Akadémiailag vizsgázott.

Számos elismerő-irat.

Utánvét mellett! **Egy készülék ára 3 korona.** Utánvét mellett!

Minden kulturállamban törvényesen védve és szabadalmazva.

Guschelbauer Antal,

Sopron.

18-52

Képviselek minden helységben kerestetnek.

Magyarozatot ingyen küldök

Tüzifa eladás.

I. Bükkfa házhoz szállítva 34 kor.

II. „ „ „ 31 „

I. Cserfa „ „ 34 „

II. „ „ „ 31 „

Az erdőben átvéve a bükkfa 8
koronával, a cserfa 6 koronával
olcsóbb.

FRANK BERNÁT

Tapolca.

A fuvar a fa átvételénél a fuva-
rosnak fizetendő ki.

Jorgó János

órás gyári raktár Wien III 4. Rennweg Nr. 75 B

Levelezőlap elegendő, hogy gaz-
dagon illusztrált árjegyzékemet in-
gyen és bérmentve megkaphassa,
a cső bevarrás céljából. Az üz-
leti eljárás szigorúan tisztességes,
raszvedés teljesen kizárva.

Órajavitási műhely.

Mindenemű zsebórába új rugó helyezése 40 kr.
Mindem vásárolt vagy javított óráért kezességet
vállalok. Kivonat a nagy árjegyzékből:
7787. sz. legolcsóbb legjobb strapaczióra nick.
keltokban 36 órai járással 2 frt. 30
8039. sz. valódi ezüst panczellánéz 15 gr. 1 frt.
7858. sz. ezüst remontoir, dupla fedelű 5
7989. sz. Ingaóra ütőművel 2 sulyal 130 cm.
magas 11 50
7929. sz. Jó ébresztő óra 1 20
Szíveskedjék nevemre és házszámomra 75/B,
pontosan figyelni.

Ne vegyen
hangszert

mig

Reményi Mihály

mű-hangszerész

legújabb képes árjegyzékét át nem olvasta, mely
ingyen és bérmentve küldök

Budapestről,
Király-utca 44/I.

SCHOTTOLA ERNŐ

BUDAPEST, VI., Andrássy-ut 2. szám.

A KÜSZÖBÖN LEVŐ PERMETEZÉSI IDÉNYRE AJÁNLOK:

Simplex-, Urania és Vermorel-

permetezőt,

„EGYSZERÜSÉG“ szénkénegezőt — Acetylen molglámpát.

MOLYFECSEKENDŐK

és minden a szőlészet és pinceszélhez szükséges anyagok és eszközök.

Kimerítő árjegyzékét ingyen és bérmentve küldök.

Jónak, a jobb
az ellensége.

Tényleg a legjobb az eddig használatban levő szappan, szóda, por, stb. anyagoknál vászon
és pamut ruhaceműek mosására. a Schicht által ujonnan feltalált

mosó kivonat,

„Asszonydicséret“

védjeggyel,
a ruha beáztatására.

Előnyök:

1. Az eddig szükséges volt mosási időt a felére csökkenti.
2. Fáradtságot a negyedére.
3. A szóda használatát teljesen fölöslegessé teszi.
4. Minthogy tisztább, tehát fehérebbé is varázsolja a ruhát.
5. Ugy a kezeknek, mint a ruhának teljesen ártalmatlan, amiért az alatt jegyzett cég kezességét vállal
6. Rendkívül kiadósága folytán olcsóbb, minden más mosószernél.

Nélküldözhető: lenné válik minden háziasszony és mosónőnél egy egyszeri kísérlet után.

Mindenütt kapható

Schicht György, Aussig.

A legnagyobb gyár a maga nemében, az európai szárazföldön.

Nyomatott Löwy B. gyorsajtóján Tapolcán.